

ժամից տասն րոպէ պահաւ Թատրոնը ըստ
ական լինէն էր, բայց հասարակութեան
բաւական նշանաւոր մասը ֆիզիկական
անցքերուն հը գտնուէր։ Ըստանկը մանա-
ւանք տուածին յարկում մեծ մասամբ դա-
տարի էին։ Բայց զարկելը արդէն լինէր էր
թաղում էին երկրորդ անգամ «Զօֆանի»
ստանկերը։ Բնմի վրա պատաստութիւն-
ներն էին տեսնուիմ, այնպէս որ դերասան-
ներին և երգիչներին մի մասը արդէն շորերը
հագել էին, բայց նրանց մեծ մասը դեռ
հագնուիմ էր։ Ավերտիւրը դեռ չէր ըստ-
վել։ Մի քանիսը ստոււ էին, որ կրակը ըս-
կալեցաւ զարկանաւոր դործիքի կոյտից, որ
մասնից փարպոյրը միւսներն թէ զգաւոր-
գութեան պատճառը մի բանաւ էր, որ
վայր ձգել սպիտիկ լամպը։ Հրդեհի խել-
կան պատճառը ոչ ճշ չը գիտէ և երեւի
կատեց կոպիւրմիսներ, որ բնմի վրա էր
նա հագին կարողացաւ ձայն հանել, երբ
դեկորացիաները արդէն պրկուիմ էին և
բոցը տարածվեց ամբողջ բնմի վրա։ Գերա-
նաները փաղեցին դէպի դռները, բայց շա-
տերը չը նկատուիմ փառնել, քանցին իրանց
սենեակները իրանց սեփականութիւնը վերց-
նելու համար։ Մի քանիսը հայտնեցու սե-
նեակներէից կատարեալապէս մերկ դուրս լիա-
վեցան։ Այլ ժամանակ ծանր վարքոյրը
բարձրացան։ Բոցը տարածվեցաւ գաշխճի
մէջ։ Թատրոնի դրան մօտ հաւաքուիմ ժո-
ղովուրդը ներսից արտաքինը աղաղակ լի-
սեց։ Ապում էին աղաղակներ, ինչոյցներ,
անեծքներ։ Հասարակութիւնը փառում էր
դէպի անցքերը և այդ բոլոր աղմուկը ծած-
կուիմ էր ներսից լալող արտաքինի տը-
րակով։ «Ապառնեցէ, ապառնեցէ»։ Պատու-
հաններն մէջ մարդիկ երեւցան, որոնք
պատրաստ էին փողոցը դուրս թռչել։ Անց-
քերը ծածկվեցան խաւարով, որ աւելի էր

շփոթեց հասարակութեանը։ Միայն դա-
նիմ էր լուսաւորում և մի քանիսի ծա-
նապարհը լուսաւորում էր։ Ամենից արտա-
քինը տեսարան ներկայացնում էին անցքե-
րը և անդուգնները։ Նրանք մի անգամ
լցվեցան արհաւիր, այնպէս որ լուսաւորի-
կէ ոչ առաջ և ոչ յետ շարժվել։ Մարդիկ
միմեանց գլխի վրա էին թռչում, ընկում
էին և ծանապարհը կապում։ Բացի այդ
խաւարի մէջ շփոթված մարդիկ էին կա-
րողանում ծանապարհ գտնել։ Ազատվեցան
միայն այն ուժեղները, որոնք կարողացան
ամենից առաջ դուրս ընկնել։ Բոցը արդէն
երեւում էր լուսաւորի կոտորի վրա, բայց
դեռ կարեւոր թատրոն էին գտնուիմ։ Մնե-
լէ անգամ հրդեհահաշնները դեռ տեղեկե-
վեցին չունենալ։ Վերջապէս նրան պոչիցիա-
կանները և հրդեհահաշնները նրանցից մի
քանիսը փաղեցին դէպի կրակը։ Միմեան-
ցից դուրսը դործում էին հրդեհահաշն մեքենա-
ներ, ներսը աշխատում էին քանակ ջրանց-
քերը։ Միմեանց մէջ հրդեհահաշնները
բռնում էին մարդկաններին և դուրս էին
բերում։ Բայց պատահում էր, որ նրանք
սխալմամբ ուժով դուրս էին բերում նրանց,
որոնք կամուրջապէս մտել էին փառնա-
ներին տնկելու համար։ Վնասաճանների թի-
ւը հասնում է 600։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԻՐ

«Русский Курьер» լրագրում կարգում
ենք, որ ազգական «Standard» լրագրի հա-
ղորդում է թէ կոստա Վալտիկ, ազգութիւն
վիեննացի Ս. Պետերբուրգ, յաճախարարութեան
տապալ, Նորին Ազգայնական Վեմոքիկինց
հրապարակաւ տանելու ժամանակ, խառնակ
թէ Գառաւոր կայսրի, թէ կոստ Վալտիկին-
ցի նա արեւելեան ճարտի մասին իր բոլոր
մանրամասնութիւններով, մանաւանդ փորա-
գործ յարաբերութիւնները մասին Ռուսաստանի,
Աւստրիայի և Ռեքրոպիայի դէպի Հայաստանի
և Բաթանիայի գործիւնը։

— Պարսիական լրագրիւնը հաղորդում են,

վրա, և ընկաւ, մի անակ տնտեսային դրոշման
մէջ։

— Այդ լաւ է, շատ լաւ, առաջ անգամ աղա-
ւիրը։ — Թանկութիւն, Գարշապը նախագայաւ։
Տիկայ էր քնէ, անուշ քնով էր քնէ։ — Նախագա-
յաւ։ Սառան էր էր աղպուկ անում։ Առաւ-
տան երբ մտիկ տուցի, ասաց, այս գիշեր կը
մայիկ ուռոյցը։ շինա իսկ խառը կատար-
վեց փառք քնը, տեր Աստուած, Գարշապը
նախագայաւ։

— Բայց նա ասաց, երբ ուռոյցը մայիկու
լինի, ինձ շատ խնայում տուէր։ Այս բողբոս
կը գտնւի կանչելու։ Գիշերից չեմ վախենում։
Գարշապի համար գիշերակ է կը գտնւի։

Աղաւթին վերջին խառքերը փառք ինչ միւլիա-
րեցին տիկնայի։ Նրա, Սառան առաւտան
տեսաւ Տիկայի, ասաց, շատ կարելի է, որ
այս գիշեր ուռոյցը մայիկու Ս. յի ժամանակ
թէ փառք ինչ արկն և շարուն էր գայ բերա-
ւելը, բայց դրանով փառքից կանչելու միայն
պէտք է իրան չուի խնայում տալ, որ Նախա-
ւոր գարշապները գործ զնէ։

Բայց ո՞վ էր այդ Սառան... մի Նախաւոր
գիւնեւանաւ արկն, որ Նախաւորացի գիշերը իր
տանը ընդունեց ծառայող հիւրերին։ — Երբ Ան-
տիկին սափրիչի կերպարանով, Կարէն Նախ-
աւորին նրա աշակերտի կերպարանով, Շառու-
ման Սառանուհի ինչպէս իր հիւրի կերպարան-
ով, իսկ Մէլիք-Փարապետի որդի Քալի գորս-
մարի խանի Ֆէրաշի կերպարանով։ Սառան
ծանոթ էր խանի արդարի Տեւ։ Այդ ծանոթու-
թեան առթիւ նրա ունեցում երկու պարագա-
մանք էին իր իրէ կանգնուած, նա շատ անգամ
ծածուկ էր ձեռքով ընկերները երբ բերում
խանի համար, որը չէր ցանկանում իր ծառա-
ներին ձեռքով տանալ, որպէս զի, իր գիշերա-
բուքեան տոբորթիւնը մանկականներին չը
յայտնուի։ Հաւատարմ Սառան ամենայն խան-
եանցի պատճառ էր այդ գաղտնիքը։ Իսկ կա-
նանցի նա յարաբերութեան ունէր նրանով,
որ նրան շատ անգամ կանգնու էին, երբ երե-
ւանի կողորդը ուռչում էր Սառան իր ինք-

որ Գարշապետի բաւական դժգոյս գտն արեւ-
ելու։ Նոր միջնադարեանի հիմնը պատ-
ճառով, և բոլոր շարժում և արժանապատիւ
փրկելը գտնում են գիւղացիները Ռեքրոպի մի-
ջնադարին նա տուած ճարտիկ պատկաններին
համար։ Պատգամաւորները ժողովի և փարզի
մասնակի միջնադարեանի արժանապատիւնը
մանաւոր իր քիչ պատկանում, վրա, որը ի հաշիւ
ինքն էր էր գտն, միջնադարեանի աղպուկի հա-
մար Նախագայորի հետ, ինչպէս Վրեան է,
որին այնու ամենայն, պատգամաւորները մե-
ծամասնութիւնը ծախանարում էր։ Պատգամա-
ւորները, կարծես կանոնում էին աղպուկեան
իրան Նախաւոր առաջնորդին, որ իրանք բոլոր
թովին նպատակ չունէին անպաւան հաղաւթի
նրան, և որ նրանք պատրաստ են պաշտպանել
իրան անկախութիւնը և իրանց իրաւունքները
նրա անպա պատանդներին դէմ։

— «Presse» լրագրին Սօֆիայից գրում են, որ
բելգիական միջնադար զնայալիս Ռեքրոպիէն
և Ռեքրոպիէն ձայն լրագրի խաղաղը Գերա-
նայի մէջ նստեալ անամաճառութիւն պատա-
նից։ Դեկտեմբերի 16-ին միջնադար պաշանեց
Գերաճիայից, որ նա 24 ժամայ ընթացքում
յայտնէ Շուսիայից գրած թղթերից ինչպէս
Նորինայի աղպուկները Գերաճիայի իր լրագրի
պատճառ, որ այդ պատճառը անհիմն է և որ
միջնադար կարող է ինքն կանոնում է, զատի
կանգնել նրան, ինչպէս, որ ընդունում է անեղ
սանձաւորական պիտութիւնների մէջ։ Բազմա-
ւորակ միջնադար յարաբ մասնակի հրաժար-
վեց իր դատարարութիւնից։

— «Courrier d'Orient» լրագրին Բաթեյից հե-
աղագրում են Նորինայի 30-ից, որ Անգլիան զի-
նց կանաչաւոր էմիր Ապրաքանանին այն ժա-
մանակ, երբ վերջինը դուրս կերպով խոստա-
ցաւ այնչե քանի չը ձեռնարկել անանց անգլիա-
կան կառավարութեան համաձայնութեան և
պարտաւորելով անկախութիւն ստալ իր երկրի մէջ
եղած դժբերդի դրոշման մասին։

— «Times» լրագրի հաղորդում է, որ անա-
լիս միջնադար զորի շերտեր Վալտառն իրան
դիպի շատ չղանքներ ծանապարհոյցեց և հա-
շիւ կը տայ իր հորը իր ծանապարհոյցեցութեան
մասին։ Նա, ինչպէս երեւում է, շատ տխուր աղ-
պարտութիւնները դուրս բերել իր ծանապար-
հոյցութիւնից։

— «Journal de St. Petersburg» լրագրում
հաղորդում է որ պ. Նովիկով և լորդ Կիլբերն
այնչեկով Սօֆիայից, աշխատանքի համաձայն
նրան, որ թիւրքերը չափով որ և է վերանա-
լորդութիւնները տալ Հայաստանին։

— Երկրին (ПОРЯДОК) լրագրին հաղորդում
են որ պրոքսիմը Մոսկիւ գիւնում իր ընդորդ
քանիս, Կորպորի մէջ, յայտնեց իր աղապար-
կեան մէջ Բիւսարիայի խառը ընդգրկողական
մարդի։ Մոսկիւ տուած է որ զերեւանի աղ-
պարտեց և ցոյց տալ Ռուսիային իր պատշաճ

տեղը և համոզել նրան որ անհամար արդը, ինչ-
քան բարձր էլ լինի այդ արդը, չէ կորող իրան
ամբողջ ազգութիւնից բարձր համարել։ Գերա-
նայի կանցներ, աւելացնում է պրոքսիմը,
յայտնէ և իր ընտանեկան դուրսիւնար, բայց
գերանայի աղաք յայտնել է միայն աւելի էլ
մեծ հաստատութեանը և տնտեսութեանը։

— Վիեննայի Օպերա-Կոմիկ թատրոնի հրդեհի
մանրամասնութիւնները արտաքին ինչ Զորից
սկսեցաւ ինքից, սպիտիկ լամպիկ ընկնելուց,
Հանդիսականները ոչ թէ աղպիքաւ, այլ կրակը
տանելով երկրպից միմեանց վրա թափվելով,
միմեանց ինչոյցները, Շատերը իրանց նստում
էին պատահաններէից փողոցի վրա և սպանում
էին։ Ասում են, որ գիշերի թիւը հասնում է
900 է։

«ՄՇԱԿԻ» ՀՆՈԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՃԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ, 7 դեկտեմբերին Լրա-
գրիւնը դեկտեմբերի 7-ից հաղորդում են,
որ անանիս մանաւորոյրը վերադնում է
Ջրային հաղորդակցութիւնների կանոնա-
գրութիւնը։

ՓԷԲՐՈՐ, 7 դեկտեմբերին Ռուստան ֆրան-
սիական դեպուան է նշանակուիմ Աթէնքի
մէջ։

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ, 7 դեկտեմբերին Պետա-
կան բանկի 50% տոմսերը առաջին շրջանի
արժէ 93 ր. 25 փ., երկրորդ 90 ր. 75 փ.,
երրորդ 91 ր. 5 փ., չորրորդ 90 ր. 75 փ.,
հինգերորդ 90 ր. 62 փ., ներքին 50% առա-
ջին փոխառութեան տոմսեր արժէ 224
ր. 75 փ., երկրորդ 216 ր. 75 փ., արեւե-
կան առաջին փոխառութեան տոմսեր
արժէ 90 ր. 25 փ., երկրորդ 90 ր. 25 փ.,
երրորդ 90 ր. 25 փ., օտի 7 ր. 80 փ.։
Խուսաց 1 ռուբլ Լոնդոնի վրա արժէ 25,35 1/2
պենտ, ուսաց 100 ր. Համբուրգի վրա ար-
ժէ 216 մարկ 38 1/2 փ., փարիզի վրա 267
ֆրանկ 5 անսանկ Բարսայի տրամադրու-
թիւնը հանգիստ է։

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՏԻՈՒՆԻ

Իսկ քաղաքում էր նրեան այժմ աւելի ան-
հանգիստ էր, գտնուիմ էր ջերմի մէջ, և երբեմն
ամբողջ մարմնով ցնցուիմ էր, կարծես աղաքին
արդիւ թանտերը կրկին սեղմուիմ էին նրա
կոկորդի վրա։ Եթէ նա գիտնուիմ իր հետ պա-
տանդը, բոլորը կը պատմէր մօրը, բայց ամեն
ինչ կատարվեցաւ նրա հետ, երբ նա քնած էր։

Կանանցի բանում փառնում էին չորս լապ-
տերներ միայն, որոնք տնկած էին չորս սիւնների
գլխին, և իւրաքանչիւրը գտնուիմ էր քառակուսի
քանի մի անկիւնում։ Տարեկանը թիւնայինը
լուսամուտներից լաւ չէր երեւում։ Նրանք քնած
էին, թէ արթնում, — յայտնի չէ, բայց որովհետեւ
նրանց ջրանկնած էր զգուրը, թէկուիմ աշխարհ
էլ տանուիմ լինել, պէտք է ցոյց տային, որ
քնած են։

Երբեք նրանք աղաքին հետ մտեցան առաջին
գաւառը, կամայք բաղնիքները։ Դուստը կտրեց
բրն։

— Գիշերային անհոյժ։

— Բառնան, պատասխանեց ներքինին հաղի-
ւելի ձայնով։ Կանանցի բաղնիքում։

Կանանցի բաղնիքը գուր գաւառ, նրանք մասն
մի երկայն ծածկված գաւառ (կորկոր), որ լուս-
աւորում էր երկու լապտերներով, Ապառնից
մի գուռ անանիմ էր դէպի մի երկրորդ փառքի
քանի, որով էր կանանցի խանանցը։ Այդ
գիշերի անցիկը համար զարմաւոր նոր հարցը
և պատասխանը տրվեցան։ Առաջինը նրանք անցան
մի քանի քանիք, մի քանի դաւաններ, միմեան-
ցից դուրս էին խանի պատուով լապտերներով։

Կրտսւմ տրուած իր խաւար, իսկ բերդի փո-
ղոցները մէջ աղմուկ և իւրաքանչիւրը։ Մարդիկ
խաղաղորդ նման գուռ-մարտիկներով փաղկում
էին։ Աղաւթին ներքինին թողնել կը ծանա-
պարհի վրա, պատուիրելով իրան սպասել, իսկ
ինքը շտապեց դէպի Սառայի տունը։

(Կը շարունակվի)